

СТ А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Мария Василева Тотева
на дисертационен труд на тема: „Кинезитерапия при вродени
криви ходила” представен от Евгений Евгениев Медникаров с
научен ръководител проф. Евгения Димитрова, дпн за
присъждане на образователната и научна степен „Доктор” в
професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна
специалност „Теория и методика на физическото възпитание и
спортната тренировка (вкл. Методика на ЛФК)”

Здравословното състояние и физическата годност на децата са основен приоритет за всички родители. В този смисъл лечението на вродените криви ходила изисква постоянство и целенасочена терапия, подобряваща качеството на живот на пациентите в дългосрочен план. Това обуславя и голямата актуалност на проблема, успешно разработен в настоящата научна теза.

Дисертацията е от 181 печатни машинописни страници, в т.ч. 3 стр. приложения. Той е онагледен с 30 таблици, 12 диаграми и 47 фигури. Списъкът на литературните източници включва 222 заглавия, от които 27 на кирилица и 195 на латиница.

Трудът започва със сравнително подробно въведение, в което се акцентира върху състоянието на проблема.

Литературният обзор е диференциран в 10 направления, който обхваща етиологията; патоанатомията и патокинезиологията на кривото ходило; методи за оценка на деформацията като акцентът е върху различните програми за лечение, разработени в 6 раздела. Библиографският преглед е построен върху обширна информация от публикациите на голям брой (предимно чуждестранни) автори. Обсъждането е направено задълбочено и аналитично. Научната компетенция на докторанта се проявява при коментирането на съществуващите подходи за терапевтиране при тези патологични състояния. Много добро впечатление прави задълбоченото обобщение на обзора, в който ясно се демонстрират недостатъчно проучените и неизяснени проблеми, мотивиращи Е. Медникаров към

разработване на собствена рехабилитационна програма. Това дава основание на автора да представи обоснована работна хипотеза, която има конкретен характер.

Целта на дисертационния труд е ясна и произтича от формулираната хипотеза. Логично са дефинирани 8 задачи на изследването. Специално изтъквам почти несрещаната в други разработки задача „Да се анализират грешките и усложненията в процеса на лечението“, което е израз на критичното отношение на дисертанта към проблема.

Контингентът на проучването включва 47 случая на *pes equinovarus congenitus* при 30 деца със среден срок на проследяване 4 години и половина. Направена е подробна характеристика на клиничния материал в различен аспект.

Методиката на изследването е подробна и прецизна като трябва да се изтъкнат приложените специализирани скали за оценка на Dimeglio с модификация на автора, както и тази на Chamen и Seringe. Те гарантират голямата достоверност на резултатите и са обективизирани чрез богата статистическа програма.

Най-голямата заслуга на Медникаров е разработването и прилагането на собствена кинезитерапевтична методика при посочените патологични състояния. Системно и методично, на базата на световния опит е създадена и реализирана ефективна програма. Тя включва 16 вида мануални техники и терапевтични упражнения, съчетани със специфично ортолечение и адекватен тейпинг. Съобразно възрастта на децата е направена периодизация в лечението – от раждането до 3-ти месец; от 3 до 6 мес.; от 6 мес. до 1 год. и от 1 до две години. След последната фаза децата се проследяват до завършване на растежа. Методиката на кинезитерапия е описана много подробно, а мануалните техники са онагледени с подходящ фотоматериал, което води до максимална информативност на практическите подходи. Те имат подчертан научно-пропедевтичен характер.

Част от лечебния процес представлява имобилизацията за задържане на мануалната корекция. Подробно е описан дизайна на ортезните средства и начина на тяхното приложение. Нужно е да се

изтъкне, че авторът е разработил т.н. динамична шина. Тя се използва след 8-месечна възраст на децата и се състои от 4 компонента, които съдействат за динамичната корекция на ходилото.

Резултатите от изследването са представени подробно в следната методична последователност:

- Клинични данни по скалата на Dimeglio с отчитане на динамиката на промените в 9 функционални направления;

- Приложение на модифицирана скала на мануално мускулно тестване;

- Обобщени резултати от функционалните изследвания след 1-годишна възраст.

Големият практически опит на докторанта при прилагане на чуждестранните и собствени методи на лечение довеждат до много добри резултати, обективизирани чрез подходящи статистически методи.

Ерудицията на Медникаров се проявява при обсъждане на цялостната му кинезитерапевтична програма. Тя е коментирана в сравнителен план с лечебните методи на други автори. Много добро впечатление прави обосноваването му критично отношение към някои често прилагани методи за лечение на кривите ходила.

Трудът завършва с 8 основни извода, които са напълно адекватни на проведеното научно изследване и отразяват неговите основни резултати.

Направени са препоръки, свързани с практическото приложение на лечението.

Като цяло дисертационния труд е посветен на съществен медицински проблем в чието решаване са постигнати следните главни приноси:

- За първи път у нас е разработена и апробирана авторска кинезитерапевтична методика за лечение на *pes equinovarus congenitus*, която обогатява теорията и практиката в тази нозология.

- В приложената изследователска батерия са включени разнообразни диагностични методи, които се използват за първи път у нас при посоченото заболяване.

- За първи път у нас са представени съвременни скали за оценка на вродените криви ходила при деца.

- Създадени са нови кинезитерапевтични и модифицирани рутинни тестове, които оптимизират лечебната практика в тази насока.

- Подробният библиографски преглед дава възможност за повишаване на научно-практическата информация на специалистите.

- Дисертационният труд има изразен принос със социален характер, тъй като е насочен към пълноценно възстановяване на деца със сериозни здравословни отклонения, подобрявайки качеството им на живот.

Имам някои забележки от технически характер, които не се отразяват на достойнствата на труда.

Във връзка с разработката са отпечатани 3 научни статии.

Заклучение

Представеният научен труд на тема „Кинезитерапия при вродени криви ходила” представлява сериозно научно изследване и е логично завършване на дългогодишна целенасочена кинезитерапевтична дейност. Авторът е изграден специалист, с висока компетенция, който с постоянство и всеотдайност може да бъде пример за всеки посветил своите усилия в лечението на конкретен медицински проблем.

Изказвайки моето най-голямо одобрение за представената научна теза, предлагам на Уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” в съответното професионално направление на Евгений Евгениев Медникаров, за което той притежава всички необходими качества.

Рецензент:



Проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн